

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд

за получаване на образователната степен

“ДОКТОР”

Автор на дисертационния труд: Свилен Владимиров Симеонов

Тема на дисертационния труд: Риск-контролингът като ефективен инструмент за управление на икономическата устойчивост на производствените предприятия

Рецензент: проф. д-р Миглена Темелкова,

Висше училище по телекомуникации и пощи

Основание за настоящата рецензия е Заповед №435/8.10.2020 г. на Ректора на ТУ – Варна за определяне на рецензенти по процедура за защита на дисертационен труд за придобиване на ОНС „доктор” на докторант Свилен Симеонов.

I. АКТУАЛНОСТ И ЗНАЧИМОСТ НА РАЗРАБОТВАНИЯ В ДИСЕРТАЦИЯТА ПРОБЛЕМ

Представеният от Свилен Симеонов дисертационен труд прави добро общо впечатление от гледна точка на неговата *актуалност* в най-широк смисъл, като може да се приеме, че аргументи за обосновка на актуалността са предложени във въведението на дисертационното изследване. От особено теоретично и практическо значение за успешното функциониране на производствените предприятия е *синтеза на модерен* и иновативен

инструментариум за повишаване на икономическата им устойчивост, а именно риск-контролинг. Прави впечатление, личният интерес на автора към темата. Заявените във въведението изследователски приоритети са насочени към:

- ✓ изследването на влиянието на факторите, благоприятстващи или ограничаващи ефективното развитие на икономическата устойчивост на производствените предприятия;
- ✓ развитието на управленските процеси и управленския инструментариум в производствените предприятия;
- ✓ усъвършенстването на концепцията за риск контролинг;
- ✓ възможностите за повишаване на ефективността на управлението на производствените предприятия.

Дисертационният труд на Свилен Симеонов се очертава като интересен и с елементи на иновативност по отношение на теоретичност, емпиричност и практико-приложност. Дисертацията е написана на сравнително добър научен език, със съответната терминология и понятиен апарат. Стилът е добър.

II. КРАТКА АНАЛИТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Дисертационният труд на Свилен Симеонов е с обем 229 стр. Структуриран е във въведение, четири глави, заключение, приноси, публикации, свързани с дисертацията, литература със 185 заглавия, от които 116 – на кирилица, 60 - на латиница и 9 интернет източника и 4 приложения. От предоставените ми документи, свързани с дисертационния труд на Свилен Симеонов, не намирам представен акт за внедряване или служебна бележка, включително и за очакван икономически ефект.

Данни за публикациите по тематиката на дисертацията, намирам в автореферата.

Може да се обобщи, че са демонстрирани умения за работа с различни информационни източници и систематизиране на обработения материал, като основно се използва позоваване на литературни източници и автори в основното съдържание на текста. Следва да се отбележи, че към момента не индуцирам съмнения относно авторските постижения на кандидата.

Съдържанието на предложения материал е структурирано в седем основни компонента, съдържанието на които е разгърнато както следва:

- ✓ **Въведение** – 2 стр., в което чрез използване на самостоятелни параграфи са предложени основни тези, сочещи актуалността на избраната тема на дисертацията, основната цел, основните задачи и ограничения на изследването, като във въведението липсват данни за дефинирани обект и предмет на изследването.
- ✓ **Първа глава** – 35 стр., в които са обобщени основните теоретични концепции и инструменти за икономическа устойчивост на производствените предприятия и тяхната приложимост в световната управленска практика, като е изследвано приложението на риск контролинга като инструмент за осигуряване на икономическа устойчивост на производствените предприятия.
- ✓ **Втора глава** – 39 стр., в които са концепцията и модела на риск контролинга и неговото приложение като управленски инструмент за осигуряване на устойчивост на икономическото развитие на производствените предприятия.
- ✓ **Трета глава** – 20 стр., в които е направен опит да се разработят методики за въвеждане, приложение и оценка на риск контролинговия механизъм като инструмент за управление на риска при осигуряване на устойчивост на икономическото развитие на производствените предприятия.

- ✓ **Четвърта глава** – 32 стр., в които е описано апробирането на модела за риск контролинговия механизъм и методиките за неговото въвеждане, приложение и оценка в българската производствена практика.
- ✓ **Заключение** – 2 стр., в което са синтезирани основните достижения в труда на докторанта Свилен Симеонов.
- ✓ **Приноси на дисертационния труд** – 1 стр., в която са предявени три приноса с научно-приложен характер и един принос от чисто приложно естество.

III. ОБОБЩЕНИЕ НА СИЛНИТЕ СТРАНИ НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

На преден план се очертават следните обстоятелства, които правят **положително впечатление** в предложената ми за рецензиране дисертация:

- ✓ Избрана е за разработване комплексна проблематика, която е поставена в прецизен контекст и би могла да допринесе за решаване на конкретни проблеми в организацията и управлението на производствените предприятия в България.
- ✓ Структурата на дисертационния труд е балансирана и отговаря на изискванията ЗРАКРБ и ГПЗРАСРБ за дисертационен труд.
- ✓ Анализирани са значително количество информационни източници, което създава добра теоретико-методологична основа на дисертационно изследване.
- ✓ В първа глава на дисертационния труд на Свилен Симеонов са дефинирани нерешените теоретични проблеми, свързани с темата.
- ✓ Предложен е концептуален модел на риск контролинга и приложението му в производствените предприятия.

- ✓ Предложени са Методика за въвеждане на риск контролинговия механизъм в управленската система на производствените предприятия, Методика за приложение на риск контролинговия механизъм в производствените предприятия и Методика за оценка на постигнатата ефективност от риск контролинговия механизъм.
- ✓ Хубаво общо впечатление прави и начинът на поднасяне на изложението, особено в онези части, където е ясно осезаема позицията на докторанта. Демонстрирана е добра езикова култура и стил на изказ, който е подходящ за разработка от този тип.

IV. ПРИНОСИ В ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

В дисертационния труд са посочени **4 приноса**, които могат да се групират по следния начин: **три научно – приложни и един с чисто приложен характер**, и могат да бъдат приети.

Преценявам, че приносите са лично дело на докторанта, които той е постигнал сам под ръководството на научния си ръководител.

V. ПУБЛИКАЦИИ ПО ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

Публикациите в дисертационния труд са **5**, една от които са в съавторство. В тях в общи линии са отразени основните приноси от дисертационния труд.

VI. БЕЛЕЖКИ И ПРЕПОРЪКИ

Бих направила следните по-съществени **бележки и препоръки** към дисертацията на Свилен Симеонов, които нямат задължителен характер и целят основно да дадат насока на докторанта в по-нататъшната му научна работа:

- ✓ Въведението следва да бъде надградено, като още по-категорично се обоснове актуалността на избраната тема на дисертационното изследване и се посочат основните елементи на самото дисертационно изследване, като обект, предмет, защитавана теза.
- ✓ Едва около 10% от използваните литературни източници са издадени през последните пет години (от 2016 г. до 2020 г.), което не дава всеобхватен и съвременен информационен фундамент на изследването на докторанта.
- ✓ В дисертационния си труд, докторантът излага становищата на цитираните автори, без обаче в достатъчна степен да излага свои съображения и коментари. Една част от разработката има характера по-скоро на изложение в учебник. На места в обособените четири глави липсва цитиране на използваните автори. В тази връзка намирам за наложително по-осезаемото систематизиране на авторовите позиции в дисертационния труд, формулирането на препоръки, идентифицирането на бариери и възможности за бъдещо развитие на предложените методики.
- ✓ От гледна точка на дефинираното заглавие, заявената проблематика и цел на дисертационното изследване, както и постигнатите конкретни резултати, считам че предметът би могъл да бъде още по-прецизно дефиниран.
- ✓ Във втората глава не става ясно с особена категоричност в какво се състои авторовия принос в предложените концепция и модел на риск контролинга и неговото приложение като управленски инструмент за осигуряване на устойчивост на икономическото развитие на производствените предприятия.
- ✓ Не става документално ясно в какво точно се състои икономическият ефект от апробирането на модела за риск контролинговия механизъм и

методиките за неговото въвеждане, приложение и оценка в българските производствени предприятия в четвърта глава.

- ✓ На места се забелязва едностранчивост и констативност на звученето, които следва да бъдат преодоляни в бъдещата работа на автора, чрез засилване на аналитичния подход и ясно обособяване на собственото отношение по разглежданите проблеми.
- ✓ С оглед представената публикационна активност на докторанта, си позволявам да му препоръчам да продължи изследователската си дейност като реализира и повече публикации в екип, в които с категоричност могат да се надградят неговите досегашни научни, научно-приложни и приложни достижения.

VII. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В заключение считам, че представеният за рецензиране материал, **отговаря на основните изисквания за дисертационен труд.**

Приложеният автореферат е разработен съгласно нормативните изисквания на ТУ - Варна и може да се отбележи, че вярно и точно отразява дисертационния труд.

Имайки предвид актуалността на изследваните проблеми, посочените приноси и възможността за практическото им приложение, си позволявам да предложа и препоръчам на уважаемите членове на Научното жури **да присъдят на Свилен Владимиров Симеонов образователна и научна степен „доктор” по научна специалност „Организация и управление на производството (индустрия)”.**

20.11.2020 г.

Рецензент:

гр. София

/проф. д-р М. Темелкова/